

POHJOIS-KARJALAN JÄRJESTÖPÄIVÄT 16.-17.11.2012

Harmaansävyisenä perjantapäivänä järjestöasioista kiinnostuneet ihmiset kokoontuivat Ilomantsiin Pääskynpesään viettämään päivää mielenkiintoisten asioiden parissa. Järjestöpäivät avasi Ilomantsin kunnanjohtaja Markku Lappalainen, joka puheenvuorossaan kertoi mm. hankeyhteistyön merkityksestä ja rintamaveteraaneista.

JANen avauslausua lausui JANen puheenjohtaja Juha Hämäläinen

Hämäläinen kertoi puheenvuorossaan kunnan ja järjestöjen suhteesta, taloudellisista ongelmista sekä myös RAY:n muuttuneesta politiikasta ja KELAn käytännöistä. Hänen mielestä Ilomantsi on positiivinen kunta ja hän myös totesi, että järjestöjen kautta on mahdollisuus vaikuttaa asioihin. JANen osalta Hämäläinen totesi, että uuden neuvottelukunnan järjestelyt ovat ajankohtainen asia.

Hän ojensi **Järjestötara 2012 palkinnon** järjestöasiain neuvottelukunnan puolesta **Raimo Matikaiselle**, joka on toiminut valtakunnallisissa luottamustehtävissä mm. Mielen terveyden keskusliiton hallituksen puheenjohtajana ja edistänyt vapaaehtoistoimintaa. [Lue lisää »](#)

Myös JANEssa toimiva Polvijärven kunnanjohtaja **Pauli Vaittinen** kukitettiin JANEn toimesta hänen 60-vuotispäivän kunniaksi.

Järjestö-kuntayhteistyön haasteet ja hyvät käytännöt

Seuraavana puheenvuoron sai eläkkeelle jäämässä oleva **dosentti Sakari Möttönen**, joka on toiminut strategiajohtajana Jyväskylässä. Hän aloitti kertomalla hieman historiaa kolmannesta sektorista jatkaen luennoimalla järjestötoiminnasta ja kansalaisyhteiskunnasta. Hänen mielestä vapaaehtoisuus on oleellinen asia, jonka talous mahdollistaa. Möttönen kertoi järjestöjen tehtävistä ja siitä, että järjestöt ovat kehittyneet.

Puheenvuorossaan hän pohti sitä, miten kunnat näkevät järjestöjen toiminnan ja millä perusteella yhteistyö järjestöjen ja kunnan välillä tapahtuu. Järjestöjen potentiaalın käyttöön ottaminen tuli esille puheenvuorossa ja se, että kuntauudistukset ovat haaste. Puheesta kävi ilmi, että hän arvostaa hyvää yhteistyötä ja kumppanuuden periaatetta sekä järjestötoimintaan paneutumista. Haasteiksi luennolla nousi päihteet ja mielen terveys. Hänen mielestä yhteisenä intressinä on kuntalaisten hyvinvointi.

Tilakysymysten tärkeys nousi esille puheessa kuten myös määrääjat – ja rahat, joiden vuoksi on hankala suunnitella pidempi aikaista toimintaa. Jyväskylässä on olemassa oma tilavarausjärjestelmä ja kansalaistoiminnan keskus, jota kaupunki avustaa. Puheesta kävi ilmi, että pienissä järjestöissä on hankala hoitaa toimintaa, koska rahoitus ja avustukset tulee myöhemmin.

 [Esityksen diat](#)

 [Esityksen videotallionti](#)

Ilomantsilainen kommenttipuheenvuoro järjestö-kuntayhteistyöteemaan

Ilomantsilaisen Taisto Volotisen valmistellussa puheenvuorossa hän kertoi mm. kylätoimikunnista ja kyläyhdistyksistä sekä totesi, että avustusraha on vastikkeellista. Hän oli huolissaan toimijoiden ikääntymisestä, mutta totesi puheenvuorossaan, että Ilomantsissa on hyvä ote järjestötoimintaan. Puheenvuorosta ilmeni myös se, että kunta pyrkii auttamaan ja kunta edellyttää kylien välistä yhteistyötä. Volotinen näki tämän haasteeksi ja totesi puheenvuoronsa lopuksi, että esimerkiksi MSL kiertää aktiivisesti kyliä maakunnassa.

Keskustelua järjestö-kuntayhteistyöstä

Volotisen valmistellun puheenvuoron jälkeen oli vuorossa yleistä keskustelua

ja oli aika kysymysten tai kommenttien.

Keskustelussa tuotiin esiin että Joensuun keskussairaalalla on Kaste-hanke käynnissä. JANEn sihteeri Elina Pajula puhui reilusta pelistä ja Polvijärven kunnanjohtaja Pauli Vaittinen puhui kunnan strategioista ja siitä, että kunnan ei pidä ohjata järjestöjen toimintaa. Vaittisen mukaan jokainen kunta on erilainen ja häntä askarrutti se, että pystymmekö tai saammeko huolehtia peruspalveluista ja, että onko asenne tälle myönteinen.

Ilomantsin kunnanjohtaja Markku Lappalainen halusi kommentissaan kannustaa yleisesti järjestötoimintaan. Hän saikin yleisöltä kysymyksen, jossa häneltä kysyttiin, että ottaako Ilomantsi uusia kyliä. Dosentti Sakari Möttönen kommentoi, että hakemuksia tulisi vertailla ja tarkastella samanaikaisesti. Yleisessä keskustelussa keskusteltiin vielä eri kuntien toiminnasta ja puskurirahastoista.

Me-hengen muuttuminen minä-hengeksi askarrutti Kontiolahden suunnalla. Myös tieto-taito haluttiin jakoon.

Yhdistyksen hyvä hallinto

Anneli Pahta jatkoi kahvitaunon jälkeen jämäkän järjestölakinaisen otteella aiheella yhdistyksen hyvä hallinto. Pahta aloitti puhumalla siitä, että ihmiset toimivat organisaatioissa, joissa on säännöt

ja hyvät toimintatavat.

Hän puhui järjestöihinkin soveltuvasta kolmiomallista, johon kuuluu osakkeen omistaja, yhtiön toimiva johto ja hallitus, joilla kaikilla on yhteiset intressit. Askarruttava asia oli se, kuinka saada nuoret mukaan toimintaan. Yhteiskunnan toimivuus ja 3 sektori nousi puheessa esille. Tiedon tuottamisen suhteen isot järjestöt tunnistavat vuosikertomuksista monipuolisesti asioita eivätkä pelkästään lukuja. Tästä on hyötyä sidosryhmille. Pahta puhui siitä, miten yritykset ovat mukana yhteiskunnallisessa toiminnassa ja hän pohti sitä, miten saisi etua sosiaalisesta yritystoiminnasta. Vanhempien pärjääminen toisella paikkakunnalla nousi esille puheenvuorossa.

Pahta kertoi hallituksen keskeisistä tehtävistä yleisölle varsin kattavasti. Jäsenillä on hänen mielestään ylin päätäntävalta. Hallitus ei voi toimia itsenäisesti päätöksenteossa ja hallituksen tehtävänä on arvioida esimerkiksi vakuutukset. Esille nousi se, että jäsenillä on laaja tiedonsaantioikeus, jolloin tieto tulisi jakaa kaikille ja jos epäselviä asioita järjestössä ilmenee, niin tästä tulisi ilmoittaa hallitukselle. Pahtan kertoman mukaan, eriävä mielipide on juridinen ja se tulisi kirjata aina ylös.

Hallituksen toimintaan liittyen ilmeni, että selkeys ja konkreettisuus ovat tärkeässä roolissa sekä se, että hoidetaan pesti loppuun. Puheenjohtajan rooli on Pahtan mukaan tärkeä. Olisi tärkeää, että toiminnasta kiinnostuneet ihmiset ovat toiminnassa mukana ja että nämä ihmiset olisivat erilaisia sekä eritaitoisia. Sääntöjen päivitys, rotaatio ja uudistumiskyky nousivat puheessa tärkeinä esille. Toiminta ei kehity ilman kriittistä tarkastelua, muutoseikkojen tulisi olla kunnossa ja avointa keskustelua olisi hyvä olla. Pahtan puheenvuoron lopulla nousi esiin se, että hallituksen ymmärrys, puheenjohtajan rooli, luottamus ja apu muulta ovat tärkeitä seikkoja.

 [Esityksen diat](#)

 [Esityksen videotaltiointi](#)

Entäpä hauska hallinto ?

Iltapäivä päättyi osuuteen, joka oli hauska kannanotto esimerkiksi yhdistysten jäykähköjä kokouksia vastaan. Osuudessa käytiin läpi sitä miten hallinnosta ja toiminnasta voisi tehdä hauskan. Villejä ja hauskoja ehdotuksia sateli ja humoristinen osuus toi iloisen lisän iltapäivään – Myös yhteisesti laulettuun järjestölaulun merkeissä.

[YouTube](#) [Esityksen videotaltiointi](#)

Ilomantsi-kävelyllä

Illalla oli vuorossa kävelyretki, jonka aikana käytiin tutustumassa **Ilomantsin luterilaiseen Iljala** nimiseen kauniiseen **kirkkoon**, jolle on kertynyt historiaa mukavasti vuosien saatossa. Tämä kyseinen kirkko on siitä harvinainen, että sieltä löytyy Jumalan kuva.

Nukketalo

Kirkkoon tutustumisen jälkeen kävelimme marraskuisessa illassa

kohti **nukketaloa**.

Nukketalolta löytyy koriste-esineitä ja nukkeja, jotka on valmistettu varta vasten esillepanoa ajatellen ja osa on saatu lahjoituksina kansalaisilta. Paikkaan on suunnitteilla miesten ns. osasto, jossa tullaan esittelemään esimerkiksi erilaisia autoja. Paluu sujui mukavasti kävellen kivassa lumisateessa, joka loi miellyttävän tunnelman iltaa varten.

Pääskynpesässä vuorossa oli illallinen ja iltaohjelmaa – mukavasti syöden, keskustellen ja laulellen.

LAUANTAI 17.11.2012

Lauantai-päivä avaus

Järjestöpäivät avasi lauantain osalta **kirkkoherra Ioannis Lampropoulos**, joka toimii Ilomantsin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherrana

Hän puhui aamunavauksessaan vapaaehtoistoiminnasta ja sen historiasta. Puheessaan hän nosti esille yksilökeskeisyyden aiheuttamat ongelmat ja hän puhui yhteisöllisyyden ytimeästä. Yhdessä tekemisen Lampropoulos nosti elintärkeäksi työksi.

Yhteinen rukoushetki loi tunnelmaa aamuun ja lopuksi hän kertoi vielä vapaaehtoisten huolenpidosta, jonka hän tuntui kokevan tärkeäksi asiaksi.

Kohti kansalaisten yhteiskuntaa? – kansanedustaja Pekka Haaviston puheenvuoro

Haavisto aloitti puheenvuoronsa kertomalla Suomen historiaa kansalaistoimintaan liittyen. Tällä toiminnalla on hänen mielestä ollut suuri vaikutus. Seuraavaksi puheessa käytiin läpi Suomen itsenäistymistä, järjestötoimintaa ja sitä miten maa on rakentunut kansalaistoiminnan varaan. Puheessa nousi esiin Lucinda Hagman, joka oli ollut aikanaan sitä mieltä, että tytöt ja pojat tulisi olla samassa luokassa. Haaviston mielestä on hienoa, että ilomantsilaiset antavat arvoa uskonnolle, viitaten ortodoksisen kulttuurikeskukseen.

Kansainvälisyys-teemaa Haavisto sivusi kertomalla mm. seuranneensa Yhdysvaltojen presidentin vaaleja, joissa nousi esille kehuminen, viittaukset, kansalaisyhteiskunta ja kansalaisyhteiskunnat. Hän puhui myös Venäjän ja Kenian vaaleista ja uuden median asemasta, viitaten internetin maailmaan. Haavisto pohti sosiaalisen median paikkaa yhteiskunnassa ja sitä kuinka sosiaalinen mediassa keskustelu kärjistyy helposti äärimielipiteiden suuntaan. Esiin nousi myös suomalaisten sota-lasten kokemukset sekä se, miten aihetta on mediassa viime aikoina käsitelty.

Haaviston mielestä on syytä korostaa myös myönteisiä ja valoisia näkemyksiä sekä sitä, kuinka kolmannen sektorin rooli korostuu yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisussa. Tässä yhteydessä Haavisto puhui myös osuustoiminnasta, työosuuskuntatoiminnasta sekä nosti esiin, kuinka vuorovaikutus ja todelliset kohtaamiset ovat kasvava trendi nykyisessä yhteiskunnassa. Tästä kertoo esimerkiksi erilaisten teemailtojen suosion kasvu, joissa ns. vakavan asian yhteyteen voidaan yhdistää musiikkia ja muuta yhdessäoloa. Ihmiset haluavat viettää aikaa yhdessä ja tässä asiassa kansalaisjärjestöt voivat Haaviston mukaan olla tärkeässä roolissa.

Puheessaan Haavisto käsitteli myös maahanmuuttajien integroitumista sekä nuorten kohdalla varhaisen puuttumisen ja 'hiljaisten signaalien' havaitsemisen merkitystä. Haavisto kertoi

esimerkin ikävästä veriteosta, jossa nuorilla oli ollut jo ennen tapahtumaa pidemmän aikaa keskinäisiä kiistoja. Paikallisen yhteisön muilla nuorilla oli ollut tiedossa jo se, että jotain tulee tapahtumaan ja näin valitettavasti kävi. Haavisto pohti sitä, että olisiko varhaisella puuttumisella voitu auttaa enemmän ja aiemmin sekä ennaltaehkäistä koko tapahtuma.

Haaviston puheenvuoro herätti yleisön vilkkaaseen keskusteluun ja kysymyksiin, joihin Haavisto vastasi esityksensä lopuksi.

TYÖPAJAT

Tauon jälkeen jalkauduttiin neljään eri työpajoihin. Ryhmät saivat aikaa reilun tunnin käsitellä eri teemoja. Työpajat olivat:

KANSAINVÄLISYYS -työpaja

 [Työpajan diat](#)

MITEN KEVENNÄMME HALLINTOA -työpaja

 [Yhteenveto työpajan työskentelystä – ryhmän teesit ja suositukset](#)

 [Alustajan esitys](#) työpajassa

 [Alustuspaperi](#) työpajan työskentelyä varten

 [Marjahelenan esitys](#) Marttojen casesta

JÄRJESTÖJEN PALVELUTUOTANNON MAHDOLLISUUDET- työpaja

 [Työpajan diat](#)

SYRJÄSSÄ -työpaja

 [Työpajan kooste](#)

Työpajojen purkua iltapäivällä

Miten kevennämme hallintoa yhdistyksessä -työpajasta kävi ilmi, että ihmisiä kiinnostaa selkeät tehtävät ja he eivät halua sitoutua pitkäksi aikaa. On myös tärkeää löytää ns. oma juttu. Työnjaosta voisi löytyä apua työn raskauteen. Sihteerin tehtävä korostuu, mutta sihteerin töitä voisi jakaa esimerkiksi tiedotuksen osalta. Myös selkeys vastuista nousi työpajasta esiin, kuten tiivistäminen ja työryhmätyöskentelykin. Pohdittavana asiana oli, että voisiko asioita siirtää työryhmille. Nettiapua kaivattiin esimerkiksi yhteisen koulutuksen merkeissä.

Järjestöjen palvelutuotannon mahdollisuudet– työpaja nosti esiin palvelun tuottamisen ja taloudellisen sekä toiminnallisen tuen. Yhdistys voi tuottaa palveluja osuuskunnan kautta, josta saataisiin tuloja. Myös luovuutta voi käyttää hyväksi. Myös Sateenvarjo-osuuskuntamalli esiteltiin työpajan purussa. Tässä kaaviossa ilmeni mm. yritysten, järjestöjen, kuntien ja henkilöiden rooli. Osuuskuntamallissa tarvitaan kuitenkin ryhmän mielestä liiketoimintaosaamista.

Kansainvälisyys -työpajassa pohdittiin asioita muutamien esimerkkien kautta. Yhtenä johtopäätöksenä oli, että ei kyseenalaistettu kansainvälisyystoimintaa. Kansainvälisyysprojekti voi olla hidaskäyttöinen prosessi, josta ei välttämättä saa juuri rahallisia hyötyjä, vaan kyseessä voi olla toisinaan se, että saa kontakteja ja keskustelua aikaan. Haasteena on se, että kansainväliseltä toiminnalta

odotetaan melkein heti tuloksia. Olisi hyvä olla maltillinen ollessa mukana kansainvälisissä projekteissa. Myös yhteisen tekemisen prosessista keskusteltiin purun yhteydessä.

Syrjässä– työpajan havaintoina olivat se, että kyseessä on maantieteellisesti syrjäinen kohde tai paikka ja lähtökohdaksi he mainitsivat se, että ei olla syrjässä. Vahvuuksina ryhmä piti yhteistyötä, tuttuutta, me-henkeä ja historiaa.

Kun työpajat oli purettu, oli aika viimeisten sanojen ennen kotiin lähtöä ja ne sanat kertoi Juha Hämäläinen. Hän kertoi, että tekemämme järjestötyö on tärkeää. Sen onnistuminen edellyttää hyvää hallintoa. Hämäläinen viittasi kansanedustaja Pekka Haavistoon loppusanoissa ja totesi, että sosiaalinen media ei voi korvata yhdessä tekemistä ja olemista. Näihin sanoihin päättyi hyvin sujuneet Ilomantsin järjestöpäivät.

Teksti: Juha Kuusela

Tutustu Järjestöpäivien koosteeseen ja kuvakavalkadiin

myös

[Maakaistan sivuilla!](#)